

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

11 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, în privința inculpaților

***Tinică Alexandru Mihail**, născut la 08 mai 1962 în s. Cușmirca, r-nul Rezina, locuitor al or. Șoldănești, str. Jucov 2/35, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Moroșan Adrian Boris**, născut la 29 ianuarie 1979 în or. Bender, locuitor al mun. Chișinău, str. N. Milescu Spătaru, 13/2 ap. 85, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Bunacalea Valerii Ilia**, născut la 22 septembrie 1965, originar și locuitor al s. Olișcani, r-nul Șoldănești, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>09 noiembrie 2011 – 27 iunie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>17 iulie 2013 – 19 februarie 2014,</i>
	<i>15 mai – 11 iunie 2014;</i>

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 27 iunie 2013, procesul penal în privința inculpaților Tinică Alexandru, Moroșan Adrian și Bunacalea Valerii, acuzați în baza art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost încetat, cu liberarea lor de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpații au confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, acțiuni săvârșite de două sau mai multe persoane, în următoarele circumstanțe:

Tinică A., activând în funcția de primar al or. Șoldănești, fiind validat în această funcție prin hotărârea Judecătorei Șoldănești din 21.06.2007, fiind permanent abilitat în instituția nominalizată de stat cu anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice prevăzute de art. 29 din Legea Republicii Moldova privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, într-o zi, nestabilită de organul de urmărire penală, din luna decembrie a anului 2008, fiind în înțelegere prealabilă cu Moroșanu A., care activa în calitate de reprezentant al SRL „Scam-Construct” și totodată deținea 50% din valoarea capitalului social al Societății nominalizate și cu specialistul principal al Secției Construcții, Gospodăria Comunală și Drumuri din cadrul Consiliului raional Șoldănești - Bunacalea V., intenționat, au confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații și anume: procesele - verbale de recepție a lucrărilor executate nr. 01, 02, și 03 pe decembrie 2008, care aveau ca obiect instalarea unui turn și montarea traseului cu apă potabilă în or. Șoldănești și factura fiscală nr. 0953845 seria SU din 22.12.2008, în care au inclus date false cu privire la executarea lucrărilor în volum deplin la construcția turnului de apă, a fântinii arteziene și a rețelelor de apă din or. Șoldănești, lucrări care nu erau executate și nici începute la acel moment, documente oficiale, care ulterior, au servit drept temei la eliberarea la 29.12.2008 a mijloacelor financiare în sumă de 525.700 lei în adresa antreprenorului SRL „Scam-Construct”, conform ordinului de plată nr. 726 din aceeași dată, prin intermediul Trezoreriei din or. Șoldănești.

Moroșan A., activând în calitate de reprezentant al SRL „Scam-Construct” și totodată deținând 50% din valoarea capitalului social al Societății nominalizate, într-o zi nestabilită de organul de urmărire penală din luna decembrie a anului 2008, fiind înțelegere prealabilă cu primarul orașului Șoldănești Tinică A., la inițiativa ultimului și cu specialistul principal în problemele rețelelor de drumuri publice din cadrul Secției Construcții, Gospodăria Comunală și Drumuri a Consiliului raional Șoldănești, Bunacalea V., intenționat, a participat la confecționarea, deținerea și folosirea documente oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații și anume: procesele - verbale de recepție a lucrărilor executate nr. 01, 02, și 03 pe decembrie 2008, care aveau ca obiect instalarea unui turn și montarea traseului cu apă potabilă în or. Șoldănești și factura fiscală nr. 0953845 și seria SU din 22.12.2008 în care au inclus date false cu privire la executarea lucrărilor în volum deplin la construcția - turnului de apă, a fântinii arteziene și a rețelelor de apă din or. Șoldănești, lucrări care nu erau executate și nici începute la acel moment, documente oficiale, care ulterior, a servit drept temei la eliberarea la 29.12.2008 a mijloacelor financiare în sumă de 525.700 lei în adresa antreprenorului SRL „Scam-Construct”, conform ordinului de plată nr. 726 din aceeași dată, prin intermediul Trezoreriei din or. Șoldănești.

Bunacalea V., activând în funcția de specialist principal în problemele rețelelor de drumuri publice din cadrul Secției Construcții, Gospodăria comunală și drumuri a Consiliului raional Șoldănești, într-o zi nestabilită de organul de urmărire penală din luna decembrie a anului 2008, fiind înțelegere prealabilă cu primarul orașului Șoldănești - Tinică A., la inițiativa ultimului și Moroșanu A., care activa în calitate de reprezentant al SRL „Scam-Construct” și totodată deținea 50% di valoarea capitalului social al Societății nominalizate, intenționat, a participat la confecționarea documentelor oficiale

false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații și anume: procesele - verbale de recepție a lucrărilor executate nr. 01, 02, și 03 pe decembrie 2008, care aveau ca obiect instalarea unui turn și montarea traseului cu apă potabilă în or. Șoldănești și factura fiscală nr. 0953845 seria SU din 22.12.2008, în care au inclus date false cu privire la executarea lucrărilor în volum deplin la construcția turnului de apă, a fântânii arteziene și a rețelelor de apă din or. Șoldănești, lucrări care nu erau executate și nici începute la acel moment, documente oficiale, care ulterior, au servit drept temei la eliberarea la 29.12.2008 a mijloacelor financiare în sumă de 525.700 lei în adresa antreprenorului SRL „Scam-Construct”, conform ordinului de plată nr. 726 din aceeași dată, prin intermediul Trezoreriei din or. Șoldănești.

Instanța a statuat că vinovăția inculpaților este dovedită integral prin probele administrate pe caz și a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca confecționarea, deținerea, și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane.

Totodată, instanța a concluzionat oportunitatea încetării procesului penal cu liberarea de răspundere penală a inculpaților în legătură cu schimbarea situației, or, conform stipulărilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată cazurile prevăzute în art. 53-60 Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art. 58 Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă, datorită schimbării situației, se va stabili că persoana sau fapta săvârșită nu mai prezintă pericol social.

Sub acest aspect, instanța a stabilit că inculpații au comis o infracțiune mai puțin gravă, nu au antecedente penale.

Toți martorii acuzării și specialiștii audiați pe parcursul cercetării judecătorești, au dat depoziții în favoarea inculpaților, menționând, că dacă Agenția Achiziții Publice a verificat contractul de achiziții și l-au înregistrat și dacă Ministerul de Finanțe a acceptat transferul mijloacelor financiare la finele anului bugetar, cunoscând situația reală aferent utilizării mijloacelor bănești pînă la 31 decembrie 2008, înseamnă că au considerat, că Primăria or. Șoldănești și inclusiv primarul care este concomitent și inculpat, nu au încălcat vreo lege și toate actele erau în regulă. Dacă suma de bani în mărime de 525.700 lei transferată la Trezorerie la 29.12.2008, cînd era ultima zi de efectuare a transferurilor din anul bugetar 2008 nu ar fi fost valorificată, banii respectivi trebuiau transmiși bugetului de stat, iar în lipsa procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate nu ar fi fost efectuat transferul bănesc de către Ministerul Finanțelor.

Mai mult, din ordonanța de încetare parțială a urmăririi penale în privința bănuitului Tinică A., rezultă că în acțiunile lui lipsește elementul infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal - prejudiciul cauzat în proporții considerabile intereselor publice.

În speță, în acțiunile inculpaților deasemenea nu s-a stabilit lezarea intereselor publice sau a societății în ansamblu, ci din contra, cele 3 obiecte s-au construit în beneficiul intereselor publice.

Anume reieșind din considerentele enunțate, la data judecării cauzei inculpații și fapta săvârșită de către aceștia, datorită schimbării situației, nu mai prezintă pericol social, or, lucrările la construcția turnului de apă, a fântânii arteziene și rețelelor de apă din or. Șoldănești, pe parcursul anului 2009 au fost finisate în volum deplin, locatarii orașului Șoldănești, odată cu efectuarea acestor lucrări beneficiază de apă potabilă 24

din 24 ore, ceea ce anterior avea loc doar 2 ore în zi de 3 ori pe săptămână, marți, joi, sâmbătă. Ulterior, după finisarea tuturor lucrărilor efectuate de către agentul economic SRL „Scam-Construct”, Primăria or. Șoldănești nu a înaintat careva pretenții acestuia, fapt ce condiționează încetarea procesului penal în privința inculpaților, cu liberarea lor de răspundere penală, în legătură cu schimbarea situației .

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, fiecare.

Apelantul a invocat că, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei și modul cum au acționat inculpații și în special obiectul în privința căruia au fost îndreptate acțiunile criminale ale acestora fiind mijloace bănești proveniți din Bugetul de Stat, nu se constată temeiuri pentru a se da o mai mare eficiență circumstanțelor cauzei penale reținute în favoarea inculpaților de instanța de judecată cu liberarea lor de pedeapsă penală și încetarea procesului penal, aceasta nefiind aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul pedepsei în contextul în care infracțiunea a fost deja săvârșită.

Fapta comisă de inculpați poartă un caracter social periculos, iar tolerarea unui asemenea comportament se soldează cu urmări ce periclitizează activitatea întregului sistem de drept, diminuând imaginea organelor de ocrotire a normelor de drept în societate.

Încetarea procesului penal cu liberarea de răspundere penală a inculpaților, lipsește de eficiență actualul demers penal anticorupțional și se constituie într-o ignorare a principiilor politicii penale naționale actuale în domeniul prevenirii și combaterii corupției și protecționismului.

Instanța de fond nejustificat nu a apreciat faptul că infracțiunea a fost comisă de către inculpați cu folosirea situației de serviciu.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că potrivit art. 58 Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspunderea penală dacă, datorită schimbării situației, se va stabili că persoana sau fapta săvârșită nu mai prezintă pericol social.

Conform art. 16 Cod penal fapta prejudiciabilă imputată inculpaților face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

În cadrul judecării cauzei în instanța de fond s-a stabilit cu certitudine, că inculpații prin acțiunile întreprinse nu au urmărit careva scopuri personale sau interese materiale, nu au cauzat careva prejudicii intereselor publice, or a fost stabilit cu certitudine îndeplinirea întregului volum al lucrărilor contractate conform devizului de cheltuieli privind construcția turnului de apă, fântînii arteziene și a rețelelor de apă din or. Șoldănești pe parcursul anului 2009, iar unicul scop care i-a determinat pe inculpați să comită fapta prejudiciabilă, de a nu pierde sumele alocate din buget la finele anului 2008 pentru proiectul în cauză.

Toți martorii audiați în prezenta cauză, au confirmat, că la moment rețelele de apă potabilă din or. Șoldănești sunt funcționale și locuitorii orașului beneficiază de apă potabilă 24 din 24 ore. Pînă la efectuarea respectivelor lucrări la apeduct, aprovizionarea cu apă era de doar două - trei ore pe zi.

Faptul lipsei a careva prejudicii intereselor publice se confirmă inclusiv și prin ordonanța de încetare parțială a urmăririi penale în privința lui Tinică A. pe art. 328 alin. (1) Cod penal din 12.10.2011, emisă de autorul apelului în prezenta cauză, ca temei de

încetare servind anume lipsa prejudiciului cauzat în proporții considerabile intereselor publice.

Astfel, apelul declarat poartă un caracter formal, este în contradicție cu circumstanțele constatate și urmează a fi respins ca nefondat, menținând fără modificări sentința pronunțată de instanța de fond, aceasta fiind una absolut legală și temeinică.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că, în dependență de circumstanțele atenuante stabilite în cadrul cercetării judecătorești, conform prevederilor art. 78 Cod penal, pedeapsa penală putea fi redusă pînă la minimumul prevăzut de art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, dar nu apreciate ca temei pentru liberarea inculpaților de răspundere penală conform art. 58 Cod penal și neaplicarea vreunei sancțiuni în acest sens.

Reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei și modul cum au acționat inculpații și în special obiectul în privința căruia au fost îndreptate acțiunile criminale ale acestora fiind mijloace bănești proveniți din Bugetul de Stat, nu se constată temeiuri pentru a se da o mai mare eficiență circumstanțelor cauzei penale reținute în favoarea inculpaților de instanța de judecată cu liberarea lor de pedeapsă penală și încetarea procesului penal, aceasta nefiind aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul pedepsei, în contextul în care infracțiunea a fost deja săvîrșită.

Fapta comisă de inculpații poartă un caracter social periculos, iar tolerarea unui asemenea comportament se soldează cu urmări ce periclitizează activitatea întregului sistem de drept, diminuînd imaginea organelor de ocrotire a normelor de drept în societate.

Încetarea procesului penal pe art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal cu liberarea de răspundere penală a inculpaților, lipsește de fapt de eficiență actualul demers penal anticorupțional și se constituie într-o ignorare a principiilor politicii penale naționale actuale în domeniul prevenirii și combaterii corupției și protecționismului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rînd, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul ordinar este fondat în drept și pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cum ar fi că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel (pct. 5 din decizie).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat asupra căror motive concrete, invocate în apel, nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, în raport cu circumstanțele invocate în descriptivul deciziei contestate, inclusiv cele indicate în pct. 4 din prezenta decizie, omițîndu-se totalmente motivarea ilegalității

hotărîrilor contestate în acest sens, cu indicarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat.

Rezultă, că recursul de pe rol nu întrunește condițiile legale de conținut în această parte, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care ar justifica acest recurs.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și cu referire la argumentele respective menționate în recursul ordinar (*pct. 5 din decizie*), în care nici nu se conțin referiri la erori de drept clar și concret definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărîrilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2 și 4 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpaților, încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestora și liberarea lor de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, luînd în considerare prescripțiile art. Cod penal, conform cărui persoana care pentru prima oară a săvîrșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă, datorită schimbării situației, se va stabili că persoana sau fapta săvîrșită nu mai prezintă pericol social.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5 din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura liberării de răspundere penală a inculpaților.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor judecătorești privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura liberării de răspundere penală a inculpaților în legătură cu schimbarea situației, în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar este lipsită de orice suport legal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărîrile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că recursul ordinar este și unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) și 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește condițiile legale de conținut și este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește condițiile legale de conținut și este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, în privința inculpaților Tinică Alexandru Mihail, Moroșan Adrian Boris și Bunacalea Valerii Ilia, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut și este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 02 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan